

ללמוד את לשון החיות

ששי בר - רפת גבעת השלושה
(מאתוך "חסידים מספרים")

מיסודם את הדברים שאתה עצמך מדבר, משמעו להבין את התהליכים הנפשיים העמוקים העומדים מאחורי כל דיבור ודיבור. אין דיבורים של סתם. הדיבור הוא רק ביטוי, הוצאה מן הכוח אל הפועל של התהליכים הנפשיים עמוקים המתרחשים בנפש האדם.

הבנת לשונם של בעלי-החיים אינה אומנות קשה כלל; האומנות הגדולה היא ההבנה של הדיבור בכלל. מסתבר שלעתים אנו שומעים אנשים מדברים, ולמרות שנדמה לנו שאנו מבינים מה הם אומרים, בעצם איננו מבינים דבר. התפישה שלנו את הדברים שאנו שומעים לעתים, קרובה להיות תפישה ברמה של געיית שור.

ההתייחסות השטחית אל הדיבורים הנשמעים באוזנינו מונעת מאיתנו להבין את מה שנאמר. יסוד היסודות איננו הבנת השפה, אלא הבנת התהליך הנפשי העומד מאחורי כל דיבור. אם יידע האדם את הבנת התהליכים הללו אצל עצמו, יהיה מסוגל להבין גם אצל זולתו, ללא כל הבדל בין בני אדם לבעלי-חיים.

מהי שירת חיינו ומה הייעוד שלנו על פי כישורינו המיוחדים?

האם אנחנו באמת מקשיבים? לצוות העובדים, לצרכים המיוחדים של כל פרה ועגל? לצרכים המיוחדים שלנו? מתי עצרנו לרגע והקשבנו לעצמנו לאחרונה? שאלות אלה אקטואליות מתמיד.

בהמה גסה טהורה מה היא אומרת: חפשו ותמצאו בפרק שירה פרק חמישי. ■

חסידים מספרים כי פעם אחת הלך היהודי הקדוש מפשיסחה עם תלמידו אל מחוץ לעיר, למקום האחו. שם רעו שוורים שהיו גועים ומן הנחל שזורים באמצע האחו, עלתה להקת אוזים מגעגעים ומטפחים בכנפיהם. "הלוואי שיכולנו להבין את כל השיחות הללו", אמר התלמיד. השיב היהודי הקדוש: "אם תגיע לתפוש מיסודם את הדברים שאתה בעצמך מדבר, תלמד להבין את לשונם של כל הברואים".

הסיפור שלנו מתרחש במסגרת נוף המעניקה לו מימד עמוק. היהודי הקדוש ותלמידו יוצאים אל מחוץ לעיר, אל האחו. יש כאן לא רק יציאה פיזית למקום אחר, אלא גם יציאה נפשית אל מחוץ למערכת הטכנית הרגילה של העשייה היומיומית, שמקשה על האדם להקשיב למה שקורה סביבו. הקולות הם בעצם דיבורים של בעלי-חיים, שיש צורך באוזן מיוחדת כדי להבין את שיחתם.

שיחה זו של בעלי-החיים, שהתלמיד מתוודע לקיומה בטיול באחו, מתקשרת אצלנו עם הקטע המיוחס לחז"ל בשם 'פרק שירה'. באותו 'פרק שירה' המיוחס לדוד המלך ולשלמה בנו, שמים בפייהם של בעלי-החיים השונים את הפסוקים המתאימים לכל אחד ואחד מהם. כך מקבל כל אחד את שירת חייו על-פי הייעוד שלו, על-פי הכישורים שלו, על-פי הייחודיות שלו.

אילו היה לבעלי-החיים כוח הדיבור, ודאי היו אומרים את פרק השירה. מתוך הסיפור שלנו מתברר כי בעלי-החיים אכן מדברים, אבל לא לכל אחד ישנה היכולת להבין. הדיבור של בעלי-החיים מתבטא בקולות שהם משמיעים השוורים גועים, האוזים מגעגעים ומטפחים בכנפיהם. הקולות הללו הם דרך ביטוי של בעלי-החיים, דרך ביטוי אופיינית לכל אחד מבעלי-החיים על-פי עניינו.

כשהולך התלמיד עם רבו, היהודי הקדוש, במרחבים הפתוחים של האחו, נכנסת נפשו למצב של התפעלות מיפי הטבע. הוא רוצה להבין את שיחתם של בעלי-החיים, אך אין הוא יכול לפענח את הדברים. התלמיד פונה אל הרב כדי שיתן לו את הכלים להבין. ותשובתו העמוקה של היהודי הקדוש: "אם תדע לתפוש מיסודם את הדברים שאתה בעצמך מדבר, תלמד להבין את לשונם של כל הברואים".